

ПРОГРАМА
проведення внутрішнього
моніторингу якості освіти
у комунальному закладі
«Харківський ліцей №134
Харківської міської ради»

СХВАЛЕНО на засіданні
педагогічної ради ХЛ №134
№ 1 від 31.08.2023

I. Загальні положення

1. Ця Програма визначає механізм підготовки та проведення внутрішнього моніторингу якості освіти та освітньої діяльності (далі – моніторинг) у закладі. Програма розроблена на основі науково обґрунтованої методології з урахуванням вікових особливостей учасників моніторингу. Програма оприлюднюється на сайті ліцею.

2. Моніторинг проводиться відповідно до Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», цієї Програми моніторингу (далі – Програма), інших актів законодавства, документів закладу.

3. У Програмі терміни вживаються у значеннях, що визначені Законом України «Про освіту», «Про загальну середню освіту».

4. Моніторинг проводиться з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в закладі, встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, оцінювання причин відхилень від цілей.

5. Моніторинг проводиться відповідно до таких принципів:

- систематичності та системності;
- доцільності;
- прозорості моніторингових процедур та відкритості;
- безпеки персональних даних;
- об'єктивності одержання та аналізу інформації під час моніторингу;
- відповідального ставлення до своєї діяльності суб'єктів, які беруть участь у підготовці та проведенні моніторингу.

6. Моніторинг освітніх і управлінських процесів закладу та внутрішньої системи забезпечення якості освіти здійснюється за такими напрямками:

- 1) освітнє середовище закладу;
- 2) система оцінювання здобувачів освіти;
- 3) педагогічна діяльність педагогічних працівників закладу;
- 4) управлінські процеси закладу.

7. Об'єктами моніторингу є:

- знеособлена інформація про учасників освітнього процесу;
- освітні та управлінські процеси в закладі;
- різні види діяльності учасників освітнього процесу (навчальна, викладацька, організаційна, управлінська тощо);
- умови здійснення освітньої та управлінської діяльності (матеріальнотехнічні, санітарно-гігієнічні, нормативно-правові, кадрові, фінансові, навчально-методичні тощо);
- результати запровадження освітніх змін, інновацій;
- стан організації освітнього процесу в закладі освіти;
- результати навчання та розвитку здобувачів освіти, формування їх компетентностей;
- інші об'єкти, визначені у Порядку.

II. Суб'єкти, які беруть участь у підготовці та проведенні моніторингу

1. Участь у підготовці та проведенні моніторингу беруть:

- суб'єкти, які проводять моніторинг (далі – суб'єкти моніторингу);
- суб'єкти, які ініціюють проведення моніторингу (далі – ініціатори моніторингу);
- суб'єкти, які здійснюють науково-методологічний супровід моніторингу;
- суб'єкти, які залучаються до опитування, спостереження або виконання письмових робіт (завдань) моніторингу на етапі проведення дослідження (далі – учасники дослідження).

2. Суб'єктом внутрішнього моніторингу є заклад освіти.

3. Ініціатором внутрішнього моніторингу можуть бути: адміністрація закладу, педагогічні працівники, здобувачі освіти та їх батьки.

4. Суб'єктами, які здійснюють науково-методологічний супровід моніторингу, можуть бути:

- Центр освітніх технологій Управління освіти адміністрації Київського району Харківської міської ради
- Український центр оцінювання якості освіти
- Департамент освіти Харківської міської ради
- Харківська академія непервної освіти

5. Учасниками дослідження є:

- 1) заклад загальної середньої освіти;
- 2) здобувачі загальної середньої освіти (далі – здобувачі освіти);
- 3) педагогічні працівники;
- 4) батьки, інші законні представники здобувачів освіти.

III. Вид моніторингу – внутрішній

1. Внутрішній моніторинг проводиться на локальному рівні для дослідження стану і результатів освіти та освітньої діяльності закладу (на рівні закладу освіти).

2. Внутрішній моніторинг ініціюється та проводиться закладом, який визначає порядок проведення внутрішнього моніторингу з урахуванням вимог цієї Програми та актів законодавства.

IV. Процедура підготовки та проведення внутрішнього моніторингу

1. Моніторинг проводиться у такі етапи:

- планування та підготовка моніторингу:
 - формулювання проблеми, що досліджуватиметься;
 - визначення мети та завдань моніторингу;
 - розрахунок і формування вибірки, оцінка її репрезентативності;
 - визначення критеріїв і показників оцінювання результатів дослідження тощо

- складання графіка;
- проведення дослідження (відповідно до форм і методів, визначених у пунктах 2-3 цього розділу, із залученням учасників дослідження, визначених у пункті 5 розділу II цієї Програми);
- збір та оброблення результатів моніторингу;
- аналіз та інтерпретація (узагальнення та пояснення результатів, визначення закономірностей, формулювання висновків тощо) результатів моніторингу;
- розроблення плану подальшого розвитку закладу;
- планування дій щодо корегування освітнього процесу;
- прогнозування подальшого розвитку об'єкта дослідження;
- оприлюднення результатів моніторингу (інформування про результати моніторингу).

2. Методами проведення дослідження під час моніторингу є:

- опитування (анкетування, інтерв'ювання);
- тестування;
- спостереження за освітнім процесом та освітньою діяльністю у закладі;
- фокус-група;
- аналіз документації закладу;
- аналіз статистичних даних про стан системи освіти за встановленими формами звітності;
- інші методи, визначені у Програмі.

3. Моніторинг проводиться у формі:

- безпосереднього одержання інформації від учасників дослідження (за допомогою спостереження, інтерв'ювання тощо);
- опосередкованого одержання інформації від учасників дослідження (у письмовій та/або електронній формі, із залученням експертів тощо);

- одержання інформації без залучення учасників дослідження (за допомогою вивчення документації, статистичної або оперативної інформації тощо).

Моніторинг проводиться з використанням сучасних інформаційнокомунікаційних і цифрових технологій, у тому числі дистанційно.

Під час проведення дослідження використовуються фронтальна, групова або індивідуальна робота учасників дослідження.

4. Місце проведення внутрішнього моніторингу – дистанційно, з використанням сервісів Google.

5. Моніторинг проводиться в терміни, визначені у Графіку проведення моніторингу за напрямками, визначеними у п. 6 розділу I. (додається).

6. Моніторинг проводиться державною мовою.

7. Визначення результатів моніторингу освітніх і управлінських процесів закладу та внутрішньої системи забезпечення якості освіти здійснюється відповідно до критеріїв:

1. Освітнє середовище закладу

1.1. Забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці.

1.1.1. Здобувачі освіти та працівники закладу обізнані з вимогами охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій і дотримуються їх.

1.1.2. Працівники обізнані з правилами поведінки в разі нещасного випадку зі здобувачами освіти та працівниками закладу чи раптового погіршення їх стану здоров'я і вживають необхідних заходів у таких ситуаціях.

1.1.3. У закладі створюються умови для безпечного використання мережі Інтернет, в учасників освітнього процесу формуються навички безпечної поведінки в Інтернеті.

1.1.4. У закладі застосовуються підходи для адаптації та інтеграції здобувачів освіти до освітнього процесу, професійної адаптації працівників.

1.2. Створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації.

1.2.1. Заклад планує та реалізує діяльність щодо запобігання будь-яким проявам дискримінації, булінгу в закладі.

1.2.2. Правила поведінки учасників освітнього процесу в закладі забезпечують дотримання етичних норм, повагу до гідності, прав і свобод людини.

1.2.3. Керівник та заступники керівника (далі – керівництво) закладу, педагогічні працівники протидіють булінгу, іншому насильству, дотримуються порядку реагування на їх прояви.

1.3. Формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору.

1.3.1. У закладі застосовуються методики та технології роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

1.3.2. Заклад взаємодіє з батьками дітей з особливими освітніми потребами, фахівцями інклюзивно-ресурсного центру, залучає їх до необхідної підтримки дітей під час здобуття освіти.

1.3.3. Освітнє середовище мотивує здобувачів освіти до оволодіння ключовими компетентностями та наскрізними вміннями, ведення здорового способу життя.

1.3.4. У закладі створено простір інформаційної взаємодії та соціальнокультурної комунікації учасників освітнього процесу (бібліотека, консалтинговий центр тощо).

2. Система оцінювання здобувачів освіти

2.1. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень.

2.1.1. Здобувачі освіти отримують від педагогічних працівників інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень.

2.1.2. Система оцінювання в закладі сприяє реалізації компетентнісного підходу до навчання.

2.1.3. Здобувачі освіти вважають оцінювання результатів навчання справедливим і об'єктивним.

2.2. Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти.

2.2.1. У закладі здійснюється аналіз результатів навчання здобувачів освіти.

2.2.2. У закладі впроваджується система формуального оцінювання.

2.3. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання.

2.3.2. Заклад сприяє формуванню у здобувачів освіти відповідального ставлення до результатів навчання.

2.3.3. Заклад забезпечує самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти.

3. Педагогічна діяльність педагогічних працівників закладу

3.1. Ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності, використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу з метою формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

3.1.1. Педагогічні працівники планують свою діяльність, аналізують її результативність.

3.1.2. Педагогічні працівники застосовують освітні технології, спрямовані на формування ключових компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти.

3.1.3. Педагогічні працівники беруть участь у формуванні та реалізації індивідуальних освітніх траєкторій для здобувачів освіти (за потреби).

3.1.4. Педагогічні працівники створюють та/або використовують освітні ресурси (електронні презентації, відеоматеріали, методичні розробки, веб-сайти, блоги тощо).

3.1.5. Педагогічні працівники сприяють формуванню суспільних цінностей у здобувачів освіти у процесі їх навчання, виховання та розвитку.

3.1.6. Педагогічні працівники використовують інформаційнокомунікаційні технології в освітньому процесі.

3.2. Постійне підвищення професійного рівня і педагогічної майстерності педагогічних працівників.

3.2.1. Педагогічні працівники сприяють формуванню, забезпечують власний професійний розвиток і підвищення кваліфікації, у тому числі щодо методик роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

3.2.2. Педагогічні працівники здійснюють інноваційну освітню діяльність, беруть участь у освітніх проектах, залучаються до роботи як освітні експерти.

3.3. Налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками, працівниками закладу.

3.3.1. Педагогічні працівники діють на засадах педагогіки партнерства.

3.3.2. Педагогічні працівники співпрацюють з батьками здобувачів освіти з питань організації освітнього процесу, забезпечують постійний зворотній зв'язок.

3.3.3. У закладі існує практика педагогічного наставництва, взаємонавчання та інших форм професійної співпраці.

3.4. Організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності.

3.4.1. Педагогічні працівники під час провадження педагогічної та наукової (творчої) діяльності дотримуються академічної доброчесності.

3.4.2. Педагогічні працівники сприяють дотриманню академічної доброчесності здобувачами освіти.

4. Управлінські процеси закладу

4.1. Наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності закладу, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань.

4.1.1. У закладі затверджено стратегію його розвитку, спрямовану на підвищення якості освітньої діяльності.

4.1.2. У закладі річне планування та відстеження його результативності здійснюються відповідно до стратегії його розвитку та з урахуванням освітньої програми.

4.1.3. У закладі здійснюється самооцінювання якості освітньої діяльності на основі стратегії (політики) і процедур забезпечення якості освіти.

4.1.4. Керівництво закладу планує та здійснює заходи щодо утримання у належному стані будівель, приміщень, обладнання (за умови офлайн навчання).

4.2. Формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм.

4.2.1. Керівництво закладу сприяє створенню психологічно комфортного середовища, яке забезпечує конструктивну взаємодію здобувачів освіти, їх батьків, педагогічних та інших працівників закладу освіти та взаємну довіру.

4.2.2. Заклад оприлюднює інформацію про свою діяльність на відкритих загальнодоступних ресурсах.

4.3. Ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників.

4.3.1. Керівник закладу формує штат закладу, залучаючи кваліфікованих педагогічних та інших працівників відповідно до штатного розпису та освітньої програми.

4.3.2. Керівництво закладу за допомогою системи матеріального та морального заохочення мотивує педагогічних працівників до підвищення якості освітньої діяльності, саморозвитку, здійснення інноваційної освітньої діяльності.

4.3.3. Керівництво закладу сприяє підвищенню кваліфікації педагогічних працівників.

4.4. Організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодії закладу освіти з місцевою громадою.

4.4.1. У закладі створюються умови для реалізації прав і обов'язків учасників освітнього процесу.

4.4.2. Управлінські рішення приймаються з урахуванням пропозицій учасників освітнього процесу.

4.4.3. Керівництво закладу створює умови для розвитку громадського самоврядування.

4.4.4. Керівництво закладу сприяє виявленню громадської активності та ініціативи учасників освітнього процесу, їх участі в житті місцевої громади.

4.4.5. Режим роботи закладу та розклад занять враховують вікові особливості здобувачів освіти, відповідають їх освітнім потребам.

4.4.6. У закладі створюються умови для реалізації індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти.

4.5. Формування та забезпечення реалізації політики академічної доброчесності.

4.5.1. Заклад впроваджує політику академічної доброчесності.

4.5.2. Керівництво закладу сприяє формуванню в учасників освітнього процесу негативного ставлення до корупції.

Для визначення результатів моніторингу можуть бути використані індикатори та шкали, рекомендовані Державною службою якості освіти України (Абетка для директора. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. Київ, 2019).

V. Участь у моніторингу

1. Для забезпечення участі в моніторингу учасників дослідження заклад забезпечує:

- інформування учасників щодо вимог проведення моніторингу;
- виконання учасниками дослідження завдань, розроблених згідно з Програмою;
- дотримання етичних правил поведінки під час проведення моніторингу;
- психологічний супровід моніторингу;

- безпечні умови для всіх учасників дослідження під час його проведення;
- організацію медичної допомоги (у разі потреби).

2. Учасники дослідження повинні:

- дотримуватися вимог проведення моніторингу, про які вони були поінформовані;
- виконувати інструкції осіб, які проводять моніторинг, щодо процедури моніторингу;
- виконувати завдання, оформляти виконану роботу згідно із правилами, визначеними в інструкції до неї;
- після завершення часу, відведеного для виконання письмової роботи (завдання), повернути матеріали моніторингу особам, які проводять моніторинг;
- дотримуватися правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності;
- виконувати роботу (завдання) на робочому місці, визначеному суб'єктом моніторингу.

3. Учасникам дослідження, які залучені до проведення моніторингу, забороняється:

- приносити до місця проведення моніторингу небезпечні предмети і речовини, що становлять загрозу для життя і здоров'я людини (за умови офлайн навчання);
- заважати іншим учасникам дослідження виконувати письмову роботу (завдання);
- спілкуватися у будь-якій формі з іншими учасниками моніторингу протягом часу, відведеного для виконання письмової роботи (завдання), якщо інше не передбачено Програмою;

- псувати майно кабінетів, в приміщенні яких проводиться моніторинг, чи майно осіб, які перебувають у цьому приміщенні (за умови офлайн навчання);
- використовувати в місці проведення моніторингу та мати при собі або на своєму робочому місці протягом часу, відведеного для виконання письмової роботи (завдання), засоби зв'язку, пристрої зчитування, обробки, збереження та відтворення інформації, а також окремі елементи, які можуть бути складовими частинами відповідних технічних засобів чи пристроїв, друковані або рукописні матеріали, інші засоби, предмети, прилади, що не передбачені процедурою проведення моніторингу (крім дозволених виробів медичного призначення, про наявність яких учасник дослідження повинен до початку виконання письмової роботи (завдання) повідомити особі, яка проводить моніторинг) (за умови офлайн навчання) ;
- виносити за межі місця проведення моніторингу матеріали моніторингу (якщо процедурою моніторингу, визначеною в Програмі, передбачено збереження конфіденційності матеріалів моніторингу);
- персоналізувати роботу (крім випадків, коли процедурою моніторингу, визначеною в Програмі, передбачено персоніфікацію робіт учасників моніторингу).

VI. Результати моніторингу

1. Результати моніторингу зазначаються у звіті, який готують відповідальні особи суб'єкта моніторингу (відповідно до Програми). У звіті обов'язково вказуються індикатори та шкала(и), використана(і) для визначення результатів моніторингу, а також методика, застосована для їх обрахунків. Звіт може містити таблиці, діаграми, графіки та інші форми узагальнення інформації.

2. Результати моніторингу оголошуються з дотриманням таких правил:

- оприлюднюються лише загальні результати, конкретні дані повідомляються персонально;
- відзначаються публічно лише позитивні тенденції;
- не допускається порівняння діяльності різних людей, лише зіставляються окремі аспекти діяльності однієї людини в різних ситуаціях;
- обов'язково зазначається міра негативних зауважень;
- зосереджується увага на головному;
- завжди надаються рекомендації щодо усунення виявлених помилок.

3. Оприлюднення результатів моніторингу (інформування про них) відбувається в терміни відповідно до графіка.

4. Використання результатів моніторингових досліджень:

- засідання педагогічної ради;
- нарада при директорові;
- засідання методичної ради та методичних об'єднань закладу;
- атестація педагогічних працівників;
- загальношкільні батьківські збори;
- звіт керівника закладу;
- розміщення на сайті школи;
- один із засобів позитивної громадської думки про заклад;
- один із засобів аналізу роботи при складанні річного плану роботи та прогнозуванні розвитку закладу.

VII. Фінансування моніторингу

Фінансування внутрішнього моніторингу на рівні закладу здійснюється за рахунок коштів засновника, власних надходжень закладу та/або інших джерел, не заборонених законодавством.